

DOKOŘÁN

ČERVEN
2022
CENA 48,- Kč

Vážení divadelní přátelé,

už poněkoli káté připravuju se svým realizačním týmem premiéru ve Švýcarsku. Odcestoval jsem den po premiéře *My Fair Lady* (ze *Zelňáku*) a hned další den jsem začal zkoušet muzikál *FLASHDANCE* v mezinárodním obsazení, který se bude hrát nejméně v pětadvaceti reprízách vždy pro 2 000 diváků v exteriérech malebného prostředí jezera Walensee, které leží na dohled od Lichtenštejnska.

A samozřejmě, že kromě zkoušení zde trávím hodně času mezi tzv. normálními lidmi. Pozoruju podmínky zdejšího života, zdejší politiku, zdejší všudypřítomnou hrdost občanů Švýcarska na jejich zemi, čtu o jejich historii a jistě že se průběžně neubráním různým srovnáváním se zemí naší. Obzvlášť v současné situaci, kterou ovlivňuje odporně barbarická Putinova válka proti Ukrajině, v období, které je decimováno vzrůstem cen téměř všech komodit, mě zajímá, co se odehrává v zemi, která si po celá staletí snaží za každou cenu zachovat svou neutralitu. Někdy ve prospěch celého světa, někdy ve prospěch pouze svůj vlastní, a tedy na úkor okolního světa...

Zvláštní zde není, že je tu všechno jinak, ale že je to proto, že zde vskutku existuje demokracie. Švýcaři si v referendech rozhodují o všem. Třeba i o tom, že se na jejich dálnicích jezdí maximálně stovčacítkou a všichni to tady dodrží.

Před pár lety ze dne na den si Švýcaři sami srovnali kurs svého švýcarského franku s eurem na jedna ku jedné. Nikoho se ani nezeptali a ono to vyšlo. Připomenulo mi to Rašínovu měnovou odluku, která znamenala zásadní růst českého hospodářství po první světové válce, k čemuž se váže jedna krásná legenda, že se spolu s tímto rozhodnutím dostala česká ekono-

mika v meziválečném období mezi pět nevyspělejších zemí světa. Dnes je lhostejno, zda to tak skutečně bylo, ale reklama to byla skvělá... Vždyť České země produkovaly v 90. letech 19. století přibližně dvě třetiny veškeré průmyslové výroby v Rakousku a z toho v některých odvětvích bylo jejich postavení téměř monopolní! A když došlo k rozpadu Rakousko-Uherska, Československo zdědilo 21 % jeho rozlohy, 26 % jeho obyvatel, ale přitom dvě třetiny veškerého průmyslu!!! Bylo tedy na čem stavět... Ovšem muselo se to (někdo šikovný – Alois Rašín), to musel zařídit.

Ale ještě zpátky k oné neutralitě. Švýcarsko od roku 1847 neví, co je to válka. Ta poslední měla charakter, jak už to bývá, náboženský. Trvala asi měsíc a vyžádala si méně než sto obětí...! Nemůže mě napadnout, proč tomu tak není všude?

Když touto zemí zaplněnou vesnicemi za různými účely projíždím, fascinuje mě, že u každého druhého domu stojí funkční stodola a že se zde ve velkém stále provozují opravdová hospodářství. Všechny louky bývají ve správnou dobu posečeny, všechen dobytek v danou dobu vyhnán na pastvy od údolí až po ty nejvyšší vršky švýcarských hor. A že jich tu je nepřehledně. Jednou mi jeden německý kolega řekl, že Švýcarsko vůbec není malá země. Že kdyby se všechny hory „srovnaly naplaco“, bude Švýcarsko větší než celé Německo...

Lidé jsou tu nesmírně srdeční, váží si práce jiných, protože moc dobře vědí, co úsilí je stojí jejich práce vlastní. Umějí se společně scházet, domlouvat i radovat a jak už jsem zmínil, když se na něčem domluví, tak to vždy platí. Výborně tu funguje systém školství, který například nedovolí, aby tu byl nadbytek zbytečných profesí a nedostatek těch potřebných.

Stalo se...

Ve foyer Činoherní scény proběhla ve čtvrtek 19. května vernisáž obrazů Petra Uhlíře.

Na zkušebnách finišuje příprava pro obsazení dětských rolí v muzikálu Matilda.

Na brněnských Dnech Evropy vystoupili Markéta Sedláčková, Lucie Bergerová a Aleš Slanina.

A ještě jedna zvláštní věc. Ministři i jiní politické zůstávají ve svých funkcích, dokud je vykonávají dobře. Klidně celá desetiletí. A ti, kteří to nezvládají, záhy končí...

Švýcarsko je v současné době multikulturní zemí. Žije tu na 10 miliónů obyvatel, ale z nich je pouze (!) 6 miliónů tzv. původních Švýcarů. Zbytek – ostatní přišli z celého světa a všem je to zde úplně jedno. Vládne tu absolutní rovnoprávnost, v níž není důležité, odkud kdo je, ale co umí.

Říct, že ve Švýcarsku vládne selský rozum, není vůbec urážkou, nýbrž v tom nejlepším slova smyslu poklonou.

Omlouvám se, že to řeknu já, ale prostě je dobré to říct. To, že si už poněkolkáté vybrali švýcarští producenti kooperaci s naším divadlem, a přitom by si mohli zvolit kohokoliv z celého světa, svědčí jen a pouze o tom, že naše divadlo považují za... Asi víte, co má následovat.

Přijďte se o tom sami přesvědčit.

Těšíme se na vás jak v obou sálech našeho divadla, tak i na Biskupském dvoře!

Za všechny kolegy z Městského divadla Brno

Stanislav Moša, ředitel MdB

Generální zkoušky historického dramatu *Eliška/Rejčka* nezastavila ani nepřízeň počasí.

B | R | N | O

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO FINANČNĚ
PODPORUJE MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO,
PŘÍSPĚVKOVOU ORGANIZACI

Partneři divadla

Mercedes-Benz

HOŠEK MOTOR

CARent

Stanislav Moša

Správný muzikál „musí smrdět“ mateřštinou

Legendární *My Fair Lady* se znovu vrací. Stejně jako poprvé, když rok před koncem tisíciletí promluvila květinářka Líza z jeviště MdB čistokrevným hantecem, se režie kultovního titulu opět ujal Stanislav Moša. Přesnou kopii inscenace ale nečekejte.

Na webových stránkách MdB se píše: *My Fair Lady* (ze *Zelňáku*) – derniéra 18. ledna 2022. Na Hudební scéně se ten den ale vůbec nehrálo. A aby těch zmatků nebylo málo, 14. května je na programu – premiéra *My Fair Lady* (ze *Zelňáku*). Tak jak to prosím vlastně bylo, je a bude?

Bohužel i v divadelním prostředí někdy vládne potměšilý král, kterého obecně nazýváme: byrokrat. Takže, ačkoliv jsme své poslední představení *My Fair Lady* (ze *Zelňáku*) před covidem odehráli v roce 2019, už následně nedošlo k žádné repríze. A pak, když jsme se rozhodli, že ji nastudujeme zcela znovu, museli jsme tu „starou“ inscenaci formálně zrušit, a to se stalo (bez derniéry) onoho 18. ledna 2022. Ale to už byla „ve výrobě“ zcela nová inscenace *My Fair Lady* (ze *Zelňáku*) s oficiální premiérou 14. května 2022.

Proč jste znovu sáhli po tomto titulu?

Již před rokem jsme se rozhodli, že si naše *My Fair Lady* (ze *Zelňáku*) zaslouží znovu-vzkříšení. Báječná inscenace zažila na jevišti Činoherní scény nejvíc repríz jedné inscenace v historii našeho divadla, a to sice 350. Přesto jsme však cítili, že by bylo velmi vhodné se na ni podívat novými očima, takže vznikl koncept, který, jak věřím, diváky potěší vším tím, co bylo pro naši inscenaci typické, a zároveň přinese „v novém hávu“ mnoho osvěžujících impulsů. Týká se to především nové scénografie, kostýmů, rozšířeného orchestru i nového obsazení.

Kdy a jak jste přišel na nápad, že Líza bude mluvit hantecem?

Když jsme v roce 1998 uvedli se Zdenkem Mertou náš muzikál *Babylon*, Petra Jungmanová získala za ztvárnění role Harry Cenu Thálie a já jsem začal přemýšlet, jak využít její aktuální „slávu“. A řekl jsem si, co kdyby právě Petra hrála onu Lízu v *My Fair Lady*. Ale co s tou inscenací? Právě v té situaci jsem si vzpomenu na nádhernou myšlenku Leonarda Bernsteina, že každý správný

muzikál „musí smrdět“ mateřštinou. V hlavě mi vytanula idea, co kdyby ta naše brněnská Líza místo pražské žižkovštiny, do které přeložil Ota Ornest ono původní londýnské cockney, mluvila brněnským hantecem. Následně jsem navštívil profesorku Marii Krčmovou, o které jsem se dozvěděl, že se brněnskému hantecu intenzivně věnuje, a ona byla tak laskavá, že mi půjčila své slovníky hantecu, které po dlouhá léta vytvářela. Takže v inscenaci uslyšíme spisovnou češtinu v překladu Oty Ornesta a zároveň hantec, o který jsem se postaral já, ačkoliv v průběhu času ho kolegové, kteří se na jevišti tímto slangem vyjadřují, obohatili o celou řadu nových, vtipných a kouzelných brněnských výrazů.

Přesto nepůjde o kopii vašeho původního nastudování. Ocitneme se totiž v Brně roku 1912... Proč ten posun a proč právě do tohoto období?

Inspiraci k návratu do doby, ve které se odehrává původní příběh G. B. Shawa *Pygmalion*, mi přinesla má režie inscenace *My Fair Lady* z roku 2014 ve Švýcarsku, kdy jsem si tuto dobu zvolil. A nějak se mi v ní zalíbilo. V letech 1908–1912, kdy se příběh Lízy v originálu odehrává, totiž ve světě vládla secese. A já coby celoživotní obdivovatel díla Alfonse Muchy jsem svou Lízu s potěšením do této doby navrátil.

Podle čeho jste vybíral „novou“ Lízu, respektive hned dvě, protože v roli se bude střídát Eliška Skálová a Dagmar Křížová?

Role Lízy je mimořádně náročná role, pro kterou režisér potřebuje herečku především nadanou mimořádným spontánním talentem pro jevištní humor, která musí přesvědčivě zazpívat náročné sopránové party vedle „ušmudlaných“ písní z prostředí trhovců, která musí být skvělou tanečnicí, která se musí umět proměnit z ošklivého káčátka v nádhernou princeznu se vším všudy, která musí disponovat naprosto přesvědčivým hereckým duševním ponorem, s nímž zvlád-

Premiéra *My Fair Lady* (ze Zelnáku)

S choreografkou Anetou Majerovou

ne i ty nejtěžší dramatické situace, a která zvládá na absolutní úrovni všechny disciplíny, z nichž se skládá muzikálové herectví včetně perfektní výslovnosti, s níž musí excelovat i ve chvílích, kdy mluví pro mnohé nesrozumitelným hantecem. Eliška Skálová i Dáša Křížová všechny tyto mimořádné nároky zvládají, a navíc je absolutně nádherně naplňují svou osobitostí. Přijďte se podívat na jednu i druhou a dáte mi za pravdu.

Eliška je rozená Brňanka, ale Dagmar přišla ze severní Moravy. Jak se popasovala s hantecem?

Když jsem inscenaci připravoval v roce 1999, měl jsem hned tři Lízy. Petra Jungmanová je z Kladna, Alenka Antalová z Bratislavy a Markétka Sedláčková, která za ztvárnění této role získala Cenu Thálie, z Poděbrad. Ani jedna neměla s hantecem problémy stejně jako teď Dáša Křížová, a to především díky různým brněnským kamarádům, kteří

byli a jsou v našem souboru a kteří jim rádi pomohli. My dnes využíváme především pomoci Jana Žanka Hlaváčka, který nejenom oběma Lízám, ale především Alanu Novotnému dělá báječného odborného poradce ve všech otázkách brněnského hantecu.

O *My Fair Lady* se někdy mluví jako o „dokonalém“ muzikálu, v každém případě jde o jeden z nejúspěšnějších titulů svého žánru. Čím si to vysvětlujete?

Inscenaci připravuji potěšit a znovu jsem nadšen geniálně napsanými situacemi s úžasně vtipnými dialogy a hudbou, která si ve všech, i když rozdílných číslech, zcela uzme vaši duši. Já sám vykládám tento příběh jako dvojí pohádku. Zprvce z ošklivého káčátka (Lízy) se stane úchvatná a nádherná lidská bytost a z nerudného a neomaleného profesora se díky tomuto zázraku stane člověk schopný milovat. A tato kouzla by navíc nebyla možná, kdyby se za nimi neschová-

vala tvrdá každodenní práce, chcete-li učení, které je v našich životech pro nás tou nejvýznamnější výzvou – samozřejmě kromě naplnění našich životů láskou vůči našim bližním – což se samozřejmě neslučuje s lidskou hloupostí a nenávisť.

Proč máte příběh Lízy rád vy?

Mnohé bohaté dámičky získaly svá bohatství někdy náhodou, jindy zadarmo a velmi často pro to nemusely hnout ani prstem. Líza je pro mě příkladem toho, že když se člověk snaží na sobě pracovat, musí zcela jednoznačně dosáhnout přirozené úcty jiných.

Vidíte v *My Fair Lady* i jistou obdobu s *Pretty Woman*? Třeba v tom, že i někteří velmi úspěšní muži potřebují ženu, aby je zachránila?

Spíš než *Pretty Woman* mně naskakuje pro srovnání s *My Fair Lady* příběh tanečnice Alex z muzikálu *Flashdance*. I ona se musí nesmírně snažit a „makat“ na sobě, aby do-

sáhla svého cíle... Ale ještě k vaší otázce, jsem přesvědčen, že muži všeobecně očekávají, že by měli být ve svých životech zachraňováni...

Teď se prosím posuňme od režisérského pultu do ředitelské židle. Končí další sezóna, na rozdíl od té předchozí sice divadla byla otevřená, ale...

Na tuto otázku mám velmi krátkou odpověď. Hrajeme, hrajeme pro plně vyprodaná hlediště a naplňuje nás to ohromným štěstím z pocitu naplněných očekávání. A doufám, že se na tom nic v budoucnu nezmění. Doba, ve které jsme nemohli hrát, byla stejně tak nepochopitelná jako neuvěřitelně frustrující.

Jak moc covid zasáhl vaše divadlo?

Nebýt významné pomoci státu i toho, jak nás v nejtěžších chvílích podržel náš zřizovatel, město Brno, dopadlo by nejenom naše divadlo, ale celá česká divadelní síť velmi špatně. V případě Městského divadla Brno však

Pokud správně počítám, slavíte letos třicátý rok ve funkci ředitele. Když jste se vedení divadla ujímal, napadlo vás, na jak dlouho to bude?

Ale ano, tenkrát jsem měl představu, že to budu dělat maximálně dva roky. Že se pokusím dát tehdy poměrně vážně rozbitý a v mnohém narušený organismus dohromady a budu se dál věnovat už jenom pouze psaní a režírování. Osud tomu chtěl jinak a já se do té ředitelské práce zamiloval. Domnívám se, že „dlouhověkost“ ředitelů (a to nemluvím jenom o sobě, mám či měl jsem v České republice i v zahraničí kolegy, kteří „sloužili“ ředitelské funkci ještě déle) není vůbec na škodu. Dlouhodobá kontinuální činnost přináší v mnohém divokém divadelním prostředí klid a soustředění se na hlavní cíle společné práce.

Co myslíte, že se vám jako řediteli nejméně povedlo?

Po celou dobu výkonu své funkce jsem byl vždy nejméně hrdý na to, jak báječní lidé jsou ochotni pro toto divadlo pracovat a odevzdávat jeho obecenstvu ze sebe to nejlepší.

Vaše divadlo jako jedno z prvních v reakci na Putinův vpád na Ukrajinu uspořádalo benefiční koncert... Plánujete ještě nějaké další podobné akce?

Na náš benefiční koncert na náměstí Svobody přišlo na 6 000 spoluobčanů. Odehráli jsme však zdarma i představení pohádky *O statečném kováři* pro ukrajinské děti a v tom hodláme pokračovat. Mezi zaměstnanci jsme přivítali několik šikovných kolegů z Ukrajiny, kteří u nás našli novou práci. Putin je jednoznačně válečný zločinec, který za všechna zvěrstva, která způsobil, zasluhuje to nejtvrděší potrestání.

Nemáte obavu, že kvůli válce umlnou múzy...?

To se ještě nikdy nestalo, i když byly války sebezrovnější. Jsem přesvědčen o tom, že lidskou touhu po vědění, po učení, po šťastném životě naplněném láskou a po umění nemůže žádný válečný požár zničit.

Text: Jiřina Veselá

FESTIVAL **DOKOŘÁN**

PRO HUDEBNÍ DIVADLO 2022

10.-14. ČERVNA

Po tříleté pauze se vrací opět na prkna MdB tradiční ozdoba konce sezóny – festival *Dokořán pro hudební divadlo*. Nabídne během pěti dnů devět tuzemských i zahraničních inscenací, tři open-air koncerty (s volným vstupným), předání Cen magazínu Musical-opereta a na závěr obligátní Kulatý stůl o hudebním divadle. A především mnoho setkání všech nás, kteří máme rádi hudební divadlo.

Městské divadlo Brno

Luther Davis, Robert Wright, George Forrest, Maury Yeston, Vicki Baumová:

Grand Hotel elegantně excentrický muzikál

Stárnoucí primabalerína, která je už zase na svém posledním turné a panicky se bojí neúspěchu u publika. Krásný, ale osamělý baron, který oddaluje bankrot. Nemocný židovský účetník, který chce strávit poslední dny v přepychu. Pohledná sekretářka, která sní o kariéře v Hollywoodu. Nevyspalý recepční, který očekává zprávu o narození syna. A skeptický lékař s těžkým zraněním z první světové války, který celé to hemžení s nadhledem pozoruje. To je svět luxusního berlínského hotelu, kde se prolíná láska i beznaděj, zrození i smrt, smích i slzy. To vše je doplněno skvostnými retro melodiemi, jež vás vtáhnou do světa Berlína 20. let.

Režie: Stanislav Slovák

Divadlo Petra Bezruče, Ostrava

Tomáš Dianiška:

Špinarka život a písně Věry Špinarové

„Dokumentární fikce“ o legendární rockové zpěvačce celoživotně svázané s rodnou Ostravou přináší silný příběh samostatného talentu i křehké ženy, která svou tvorbou vzdorovala všem myslitelným stereotypům. Skládá intimní portrét i epický příběh o nezávislosti, intrikách, odvaze a nezapomenutelné přítomnosti opravdové lásky. Nechybí deset písní Věry Špinarové ve fenomenálním podání hlavní představitelky Markéty Matulové a živý bigbít.

Režie: Tomáš Dianiška

Divadlo Koper, Slovinsko

Gašper Tič:

Trio muzikálová komedie o třech sestřích a jedné kapele

Trojice skvělých slovinských herců, zpěváků a komediantů ztvárňuje v této brilantní hudební klauniádě trojici zpěvaček. Zpěvaček, jež jsou zároveň sestrami, které čekají na zveřejnění závěti svého otce a čekají, zda jeho majetek připadne jim nebo otcovým četným milenkám. Zpěvaček kapely Trio Pupe, která se chystá na svůj možná poslední koncert, protože jedna ze sester doufá, že zděděné peníze jí umožní začít sólovou kariéru. Báječná převleková komedie o hádkách, roz-

dílných povahách i sesterské soudržnosti plná šlágrů 50. let.

Režie: Jaka Ivanc

Městská divadla pražská

David Bowie, Enda Walsh:

Lazarus muzikál o smutku i naději plný hitů Davida Bowieho

Melancholický příběh o samotě, sebe-destrukci a potřebě lásky navazuje na více než 40 let starý film *Muž, který spadl na Zemi*, ve kterém Bowie ztvárnil roli mimozemšťana Newtona. Téma cizince mezi lidmi zůstává, přidávají se však motivy vyhoření, závislosti, a především velké potřeby návratu do čistého života, světa a duše. V komorním muzikálu, který Bowie napsal společně s dramatikem Endou Walshem, kromě starších hitů zazní i písně z alba *Blackstar* vydaného krátce před zpěvákovou smrtí.

Režie: Marián Amsler

Lindo, hop! a Originální pražský synkopický orchestr
Martin Pacek & kol.:

Pingls aneb Hot Café Revue hudebně-taneční groteska

Ve stylové kavárně 20. let minulého století poněkud prapodivný personál podáváti bude menu vskutku exklusivní: pravý raný americký jazz, step i tanec s příchutí jemného drama a řízného humoru. Podtitul *Hot Café Revue* odkazuje na programy klubů newyorského Harlemu před bezmála sto lety. Tanečně-pohybovými skeči inspirovanými filmovou němou groteskou a improvizacemi však večer nekončí. V druhé půli budou k tanci vyzváni i diváci... Račte vstoupiti!

Režie a choreografie: Martin Pacek

Divadlo Studio DVA, Praha

Hánusz Miró:

Smolíkoví nová podivuhodná dobrodružství kultovní rodinky

Proslulá maďarská rodinka potěšila už nejméně půl zeměkoule. Teď máte poprvé mož-

nost vidět je v divadle, a tedy živé. Stejně jako psa Zorra, kočku Zofii a jejich neodbytného souseda dr. Halíře. Prožili společně už mnoho příhod, ale ještě nikdy se nevydali Ládínkovou nafukovací kosmickou lodí na výpravu do vesmíru. To se jim nečekaně přihodí až v tomto zbrusu novém příběhu. Přistávají na planetě, kterou neznají nejen oni, ale ani vy. A aby se mohli vrátit zpátky, musí...

Režie: Miroslav Hanuš

Divadlo J. K. Tyla v Plzni

Karey Kirkpatrick, John O'Farrell, Wayne Kirkpatrick:

Něco shnilého! (Something Rotten!) crazy muzikál z časů Williama Shakespeara

Muzikál v bláznivém stylu, který rozmarně mísí alžbětinský svět s tím současným, zkrátka něco mezi *Spamalotem* a *Zamilovaným Shakesparem*. Co se stane, když chcete být alespoň tak úspěšný dramatik jako váš mnohem populárnější kolega a největší hvězda středověkého šoubyznysu William Shakespeare? Co bude tím zaručeně největším trhákem příštích století? Poradí vám věštec! Jeho rada zní napsat hru, ve které se nejen mluví, ale i zpívá a tančí – zkrátka první muzikál v historii...

Režie: Lumír Olšovský

Divadlo Drak, Hradec Králové

Tomáš Jarkovský, Jakub Vašíček:

Gesta divadelní road movie o cestě, která je cílem

Hlavní hrdina Jack je student literatury, který má ale už dost teorie, spořádaného života a nadiktovaných způsobů chování, a tak se rozhodne slepě vyrazit vstříc všemu novému a lákavému, co ho na cestě čeká. Průvodci mu jsou nespoutaný vagabund Huck a před svou svatbou prchající krásná Carlyne. Tento nezapomenutelný divadelně-hudební, veskrze poetický zážitek by si neměl nechat ujít nikdo, kdo má v sobě alespoň kousek touhy po volnosti a dobrodružství.

Režie: Jakub Vašíček

Slovenské komorné divadlo Martin

Róbert Mankovecký, Jiří Havelka:

Zem památá hudební životopis K. Duchoně

Karol Duchoň byl slavný slovenský zpěvák s rychlým, ale symptomatickým životním osudem, jež můžeme do značné míry vnímat jako trefnou metaforu našeho života za normalizace. „Obyčejný“ chlapec s geniálním hlasem a jedinou touhou – zpívat – se dostává mezi dvě soukolí. Jedním z nich je sláva, po níž touží a která přichází rychle a je takřka nezvladatelná, a druhým socialistická moc, která si člověka podmaňuje, až ho nakonec beze zbytku stráví.

Režie: Jiří Havelka

Fenomén Matilda (část čtvrtá)

A co se stalo s *Matildou* poté, kdy se její londýnská premiéra v listopadu 2011 setkala s nadšeným diváckým i kritickým ohlasem a poté v březnu 2012 s přívalem Cen Laurence Oliviera?

Už dva měsíce po londýnské premiéře byl oznámen připravovaný transfer inscenace na Broadway. Američtí producenti zvažovali „překlopení“ *Matildy* do amerických reálií, ale na nátlak anglické strany došlo nakonec ke kompletnímu zachování podoby londýnské inscenace. Bertie Carvel a Lauren Wardová si zopakovali na Broadwayi své stratfordské, respektive londýnské role slečny Trunchbullové a slečny Honeyové.

Broadwayská inscenace stála 16 miliónů dolarů, ale producentům se bohatě vyplatila – hrála se od premiéry 11. dubna 2013 po téměř čtyři roky. Získala pět Cen Tony a derniéru měla symbolicky na Nový rok 2017 po přesně 1555 reprízách.

Londýnská verze pak „běží“ vyjma covidové pauzy mezi březnem 2020 a zářím 2021 stále a do konce tohoto roku zřejmě pokoří magickou hranici 4000 repríz.

Už v roce 2013 skladatel písní k *Matildě* Tim

Minchin pravil v rozhovoru pro Broadway-World, že „máme za sebou premiéru na Broadwayi, v Americe i Anglii vznikají zájezdové verze, během čtyř pěti let pravděpodobně vznikne filmová verze, prostě všechny tyhle věci“. Zájezdové verze se naplnily – americká objížďela Spojené státy dva roky, anglická byla „na cestě“ rok a půl – ale s filmem to trvalo déle. K natáčení mělo nakonec dojít na podzim roku 2020 (jako představitel slečny Trunchbullové byl původně avizován Ralph Fiennes), ale jako mnoho jiných plánů i tyto pozmenila pandemie koronaviru.

Film – k němuž psal scénář opět Dennis Kelly a režíroval jej režisér divadelní *Matildy* Matthew Warchus – se nakonec začal natáčet v Irsku na počátku května 2021, hlavní hvězdou obsazení je Emma Thompsonová v roli slečny Trunchbullové. V britských kinech by měl být poprvé uveden 2. prosince tohoto roku...

...což je o pouhých osm dní dříve, než vstoupí chytrá a tvrdohlavá *Matilda* Wormwoodová premiérově na jeviště Hudební scény Městského divadla Brno, aby napsala další kapitolu do dějin fenoménu *Matilda*...

Marek Cpin

Divadlo pro mě není zrcadlo reality

Brněnský rodák Marek Cpin patří k nejuznávanějším a nejocenenějším současným českým divadelním výtvarníkům, mimo jiné je i dvojnásobným držitelem Ceny divadelní kritiky v kategorii Scénografie. Scéna a kostýmy k inscenaci *Mary Page Marlowová* jsou ale jeho první spoluprací s Městským divadlem Brno – proto jsem se pokusil Marka jako pozoruhodného člověka i tvůrce představit komplexněji.

Pro představu o šířce tvé práce – které byly tvé poslední tři inscenace před Mary Page?

Chazarský slovník v Huse na provázku, *Obscura* v Divadle Na zábradlí (oboje s Honzou Mikuláškem jako režisérem) a *My Fair Lady* v Plzni.

U všeho jsi dělal scénou i kostýmy?

Ano, u všeho.

To jsi ale z české scénografické špičky řekl bych skoro jediný, který dělá k inscenacím, na kterých pracuje, takřka výhradně scénou i kostýmy. V čem to má výhody a v čem nevýhody?

Nevýhoda je v tom, že je to víc práce. (smích) A někdy se to trochu nestíhá, když tě chtějí zároveň v dílnách i krejčovnách. Výhoda je v tom, že si celý ten obrázek, celou výtvarnou složku skládám sám. Je to v jedné hlavě. Ale už od toho trochu ustupuju, teď mě čeká hned několik inscenací, kde budu dělat jenom kostýmy.

Kdy ses rozhodl, že budeš scénografem?

To mi bylo osmnáct a spolužačka z gymnázia se rozhodla, že se bude hlásit na scénografii na JAMU. Já nevěděl, co to je, ale když mi to popsala, tak se mi to líbilo. Jinak jsem se hlá-

sil na dějiny umění a divadelní vědu, ale tím, že na JAMU jsou přijímačky dřív než na jiné vysoké školy, tak jsem už věděl, že mě přijali a na ty další přijímačky jsem ani nešel.

Byl jsi někdy v nějakém divadle zaměstnaný?

To ne, celý život jsem na volné noze. Respektive hned po škole mi v jednom divadle nabízeli post šéfa výpravy, ale když mi řekli, jaká by byla výše platu, tak bylo rozhodnuto. Ale určitě mi pohyb mezi více divadly vyhovuje. Změna je život.

Ty se ale věnuješ ještě jiné výtvarné profesi, než je scénografie...

Už nevěnuju.

Aha – a prozradíš našim čtenářům, čemu ses to věnoval?

Já jsem patnáct let pracoval v módním průmyslu jako art director pro módní časopisy. **Necítil jsi při své práci v módním průmyslu občasně názory, že je to práce „pravého umělce“ nehodná?**

Občas jo, ale nebylo to nic zásadního. Každopádně aniž bych se chtěl srovnávat – Alfons Mucha taky vedle obrazů navrhoval šperky a kreslil plakáty, pohyboval se v celé šíři toho, čemu bychom mohli říkat výtvarný

průmysl. Už můj pedagog Miroslav Melena říkal, že naše práce není umění, ale řemeslo. Ale už jsem to víceméně opustil, protože tištěná média obecně prochází kritickým obdobím, takže v té oblasti už není ani tolik peněz, ani tolik zábavy. Respektive abych byl přesný: s některými časopisy ještě externě spolupracuju, když mají na nějakou akci rozpočet, s kterým se dá něco předvést. Takže nakonec ano, pořád je to věc, která mě kromě divadla významně živí. Občas dělám set designera na nějakou přehlídku nebo focení, navrhuju výlohy, občas dělám filmy...

Chtěl bys dělat víc filmů?

Nechtěl. Nejraději dělám pohádky, kde se člověk nemusí vázat historickou věrností. Nebo jinak – historický film je samozřejmě zábava, ale je to taky hodně náročné, protože na to většinou nedostaneš rozpočet úměrný náročnosti té věci a množství studia, které to od tebe vyžaduje. Divadlo je oproti filmu práce kratší, rychlejší a co se týče míry stylizace výrazně svobodnější. Mě tolik nebaví to, co film vyžaduje – přemýšlet o míře realističnosti, uvěřitelnosti a psychologii postav.

To jsem pochopil, že tě nebaví ani na divadle.

Nebaví. Pro mě divadlo není zrcadlo reality.

A co je pro tebe divadlo?

Zábava.

Takže se snažíš dělat divadlo, aby ses jím sám bavil.

A aby se jím bavili lidi. Což rozhodně neznamená, že to musí být sranda. Ale určitě to pro mě není arteterapie.

Nicméně i když se vymezuješ proti realismu a popisnosti, tak tvé scény jsou často velmi konkrétní a zabydlená prostředí, žádný decentní náznak.

No ale ta prostředí nepoužívám v realistických souvislostech. Já jsem vlastně rád, když je divák překvapen prostředím, kde se ta hra odehrává. V tomhle pro mě bylo podstatné, když jsme s Honzou Mikuláškem dělali v Ostravě u Bezručů *Na větrné hůrce*. A předtím jsme zkoušeli něco v Divadle v Dlouhé a tam jsem narazil na takovou divnou místnost – holou, bíle vymalovanou, na zemi lino, odhalené potrubí... A mně došlo, že se to hrozně

hodí právě k té *Hůrce*: syrové, nevlídné prostředí, kde nemůže být nikdo šťastný. Takže ano, hledám spíš prostor, který vystihne psychologii té věci, než abych se snažil ilustrovat anglický venkov 19. století.

A kdyby se tě tedy někdo zeptal, proč se Mary Page Marlowová, u které se ani jeden z jedenácti obrazů neodehrává ve skladu nábytku, odehrává v tvé scénografii ve skladu nábytku, co bys řekl?

Protože sklad nábytku je pro mě nějaká metafora světa té hry. Snažím se prostě hledat metaforický prostor.

A jak tohle hledání metaforického prostoru uplatníš v takové *My Fair Lady*?

No, tam ho samozřejmě neuplatníš. To musíš udělat prostě tak, jak to má být. Takhle: *My Fair Lady* byl můj první muzikál a vymínil jsem si, že chci dělat právě klasický muzikál, dobovku, nic současného. Dokonce jsem Markovi Němcovi, který to režiroval, vymlouval, když to chtěl takzvaně prohloubit a zvýraznit třeba sociální motivy. Zkrátka jsem to pro sebe vzal jednoznačně jako styllové cvičení a velmi jsem si to užil.

Už tady párkrát padlo jméno Honzy Mikuláška. Máš nějakého druhého režiséra, s kterým máš podobně intenzivní tvůrčí partnerství?

Ne, Honza jednoznačně vede.

Vy poslední dobou vytváříte často autorské inscenace, které vznikají bez scénáře z improvizací během zkoušení. V čem je to pro výtvarníka složité?

No právě v tom, že logisticky není možné – minimálně se scénou – počkat, až ten scénář bude. První výkop v tomhle směru byla inscenace *Požitkáři*, kde jsem měl jen jedinou indicii – že to bude o smrti. A musel jsem vymyslet scénou.

A jak jsi na to šel?

Zaprvé jsem si řekl, že je třeba pracovat s určitým kontrastem, takže nevytvářet nic apriori funerálního, žádné krematorium. A zadruhé platí, že pokud hledáš prostor, kde se v rámci inscenace bude moci setkat víc lidí, u kterých není jasně, jaké mezi nimi budou vztahy – a jestli mezi nimi vůbec nějaké vztahy budou – tak to musí být pro-

stor do jisté míry veřejný nebo univerzální. A tak vzniklo to hotelové lobby, které může být taky předpekli nebo očištěc.

Třeba když jsme chystali *Hamlety*, u kterých bylo dopředu jasné jen to, že budou o herectví, tak jsme dlouho řešili, zdali má být dějiště divadelní šatna nebo bufet. A já tvrději prosazoval šatnu s argumentem, že na bufetu není nic apriori divadelně specifického a pro diváky přitažlivého.

Ale samozřejmě je to náročné nejen pro mě, ale i pro Honzu, který musí vznik té inscenace ukočírovat tak, aby s už hotovou scénou souzněla. Nicméně myslím, že jsme v tom nikdy neztroskotali, asi i proto, že se opravdu dobře známe.

Nejčastěji pracujete v Divadle Na zábradlí, které musí být pro scénografa specifické už jen tím, jak je malé, na šířku má snad čtyři metry...

Ty čtyři metry nejsou takový problém, spíš jde o to, jak hrozný je tam pohled. Diváci z parteru se prostě na jeviště dívají hodně zespodu. Proto jsme třeba v *Hamletech* nezvolili ten bufet, protože když dáš Na zábradlí na předscénu stůl, tak přes něj lidi nic nevidí. Musíš vytvářet hodně otevřené prostory.

Zároveň tím, jak je to malé, si můžeš dovolit občas dražší materiály nebo něco luxusního prostě proto, že toho prostoru nemusíš zaplnit tolik. A každopádně Zábradlí je pro mě nejhezčí divadelní dům v Praze, má velkou atmosféru.

Chodí za tebou lidi s tím, že chtějí poradit s oblečením?

Chodí. A okamžitě je posílám do háje. Pro mě je oblečení velmi intimní věc. Takže abych s ním mohl radit, musel bych toho člověka hodně dobře znát. A navíc mě to nebaví.

A chtěla po tobě už třeba nějaká herečka svatební šaty?

To si úplně nevybavuju, ale určitě po mě herečky už nějaké šaty chtěly a nějaké ženy po mě chtěly svatební šaty. Někaké jsem i udělal a je to to nejhorší, co může být.

Proč?

Protože svatba běžně vyvolává v ženách tak silné emoce, že se to neobejde bez slziček.

Kdybch ještě někdy navrhoval šaty, tak anonymně. A ať si je někdo koupí.

Máš nějaký univerzální recept na tu poměrně klasickou situaci, kdy si herec či herečka poprvé oblečou tvůj kostým a dají najevo, že si ho tedy představovali jinak?

Edith Head, americká návrhářka, která získala těch rekordních osm Oscarů za kostýmy, říkala, že práce kostýmního výtvarníka je z devadesáti procent psychologie až psychiatrie a teprve zbytek je řečneme výtvarno. Ale pravda je, že tím, jak jsem starší, tak jsem se naučil víc poslouchat lidi a připustit, že pravdu nemusím mít nutně já. Dřív mi bylo popravdě celkem jedno, co si kdo myslí. Každopádně několik posledních let jsem žádné podobné scény nezažil, možná i tím, že spolupracuju hodně se svými vrstevníky, s kterými cítíme divadlo podobně.

Abych to shrnul – miluju, když si herec kostým obleče, nijak to nekomentuje a respektuje, že moje práce je kostým vymyslet a navrhnout a jeho nosit. Ale když herečka řekne, že má ošklivé nohy a nechce je ukazovat, tak to budu zase respektovat já, pokud nebude situace vyloženě vyžadovat opak.

Vracíš se rád do Brna?

Rád se vracím a rád odsud zase odjíždím. Mám ho rád, ale už to není moje město. Ale bavilo mě to na Provázku a teď mě to baví u vás.

Nicméně to nesouvisí s Brnem, já jsem nomádká povaha, nesžil jsem se ani s Prahou, nejsem fixovaný na konkrétní místo, dokázal bych žít dneska tam a za rok úplně jinde.

Je nějaká módní rada, kterou bys chtěl udělit českému národu?

Podívejte se ráno do zrcadla, než odejdete z domu. (*smích*) Ne, žádné rady udílet nechci, určitě ne. Ale obecně Češi mají v oblékání problém, že nosí to, co nosí soused. Nejsme v oblékání vedeni k individualitě, je to tu hodně uniformní.

Co nosíš nejradší?

Župan, ale ne na ulici.

Text: Jan Šotkovský

Změna titulu na Biskupském dvoře

BISKUPSKÝ
DVŮR

O statečném kováři

Světáci

Lakomec

Vážení diváci, věnujte, prosím, pozornost informaci, že z důvodu nemoci odehrajeme **11., 13. a 14. června 2022** na Biskupském dvoře místo původně plánované romantické komedie *Zamilovaný Shakespeare* nesmrtelnou českou komedii *Světáci*. Již zakoupené vstupenky zůstávají v platnosti, dále je možná i jejich výměna, kterou s vámi v případě potřeby vyřídí komerční oddělení, tel.: 533 316 352, e-mail: komerčni@mdb.cz (popá: 8.00–16.00 hodin). Představení, které se mělo odehrát 12. června 2022, je zcela zrušeno, výměnu koupených lístků za jiný termín si zařídíte na pokladnách divadla. Děkujeme vám za pochopení.

A i nadále si samozřejmě můžete vybírat z celé naší pestré open air nabídky – nová původní inscenace *Eliška/Rejčka* odhalí životní osudy českých panovnic Elišky Rejč-

ky a Elišky Přemyslovny, do pohádkového světa kouzel a krásné hudby vás přenesou muzikálová pohádka *O statečném kováři*, mix historie a fikce nabídne originální inscenace *Napoleon aneb Alchymie štěstí*, nebude chybět ani nezaměnitelný *Lakomec*, nesmrtelný *Cyrano z Bergeracu* či legendární *Noc na Karlštejně* a náš program uzavře rozpustilá hudební komedie *Mendel aneb Vzpoua hrášků*, jíž oslavíme kulaté výročí od narození Gregora Johanna Mendela. Vstupenky jsou k dostání na pokladnách divadla či online na www.mdb.cz.

Inszenace z naší produkce však budou pouhým začátkem třináctého **Léta na Biskupském dvoře**, jehož podrobný program zahrnující baletní, hudební i folklorní představení naleznete na webové stránce www.letonabiskupskemdvoře.cz.

PROGRAM ČERVENEC

PÁ	1.7.	20.30	Lakomec
NE	3.7.	20.30	Cyrano z Bergeracu
PO	4.7.	20.30	Cyrano z Bergeracu
ÚT	5.7.	20.30	Cyrano z Bergeracu
ČT	7.7.	20.30	Noc na Karlštejně
PÁ	8.7.	20.30	Noc na Karlštejně
SO	9.7.	20.30	Noc na Karlštejně
ST	20.7.	20.30	Mendel aneb Vzpouora hrášků
ČT	21.7.	20.30	Mendel aneb Vzpouora hrášků
PÁ	22.7.	20.30	Mendel aneb Vzpouora hrášků

Cyrano z Bergeracu

Klára Latzková, Igor Ondříček:

ELIŠKA/REJČKA obrazy ze života dvou českých královen

Nové dílo poodhalí příběh z naší historie, jenž je označován jako „válka královen“ – Elišky Rejčky a její nevlastní dcery Elišky Přemyslovny. Srovnáním těchto osobností vznikla inscenace o dvou ženách, jež usilují o totéž, každá ale zcela jinak. Hra však nestrání ani jedné z nich a současně nabízí i mnohá další aktuální témata a myšlenky, jež vás osloví.

Režie: Igor Ondříček

Hrají: B. Goldmannová, L. Bergerová, A. Slanina, M. Mihál, J. Mach, M. Kolář, R. Jícha, M. Hurák a další.

Karel Cón, Stanislav Slovák, Jan Šotkovský, Petr Štěpán:

MENDEL ANEB VZPOURA HRÁŠKŮ komedie se zpěvy o brněnském géniovi

V rámci oslav 200. výročí od narození slavného Brňana, opata a zakladatele genetiky Gregora Johanna Mendela se pod petropavelské věže ve třech mimořádných uvedeních navrátí oblíbená zpěvoherní komedie, jež vypráví o životě tohoto génia. Nečekejte ale tradiční životopisné drama – vždyť ke slovu se zde konečně dostane i onen slovnutný starobrněnský hrášek!

Režie: Stanislav Slovák

Hrají: L. Janota, M. Němec, A. Zelová, A. Novotný, J. Brožek, L. Kolář, J. Mazák, Z. Junák a další.

Karel Cón, Stanislav Slovák, Jan Šotkovský, Petr Štěpán:

NAPOLION ANEB ALCHYMIE ŠTĚSTÍ historická freska

V originálním zpěvoherním balábile se díky invenci autorů dozvíte nejen, co spojuje Napoleona, Churchilla a Brno, ale do pátrání po zmizelé Winstonové novomanželce Clementine se kromě novinářky Agáty zapojí i Leoš Janáček a brněnská galérka. Zda při nich bude stát i Fortuna, zjistíte, když s námi naskočíte do kolotoče (ne)uvěřitelných historických situací!

Režie: Stanislav Slovák

Hrají: K. Pekar, M. Matějová, M. Němec, L. Matouš, B. Goldmannová, L. Janota, A. Janíčková a další.

Vratislav Blažek, Zdeněk Podskalský, Evžen Illín, Vlastimil Hála, Karel Cón:

SVĚTÁCI nesmrtelná česká komedie s písničkami

Trojice fasádníků, kterou znáte z Činoherní scény, na vás jistě udělá patřičný dojem i v plenéru. Skopec, Prouza a Petrtyl si „nechají stříhnout na sako“ a v Embassy Baru se pokusí zapůsobit na tři elegantní „dámy“, což povede k řadě vtipných situací, díky nimž hravě zapomenete na běžné starosti. To vše je doplněno novými písněmi i glosami Muže v bílém.

Režie: Stanislav Slovák

Hrají: M. Isteník, P. Halberstadt, J. Uličník, M. Sedláčková, P. Vitázková, A. Zelová, L. Janota, L. Kolář, D. Hofmanová a další.

PROGRAM ČERVEN

PROGRAM ZÁŘÍ

ČINOHERNÍ SCÉNA

HUDEBNÍ SCÉNA

ČINOHERNÍ SCÉNA

HUDEBNÍ SCÉNA

PÁ	3.6.	19.00	NE/NORMÁLNÍ	AB5
PÁ	10.6.	19.00	Špinarka	
ST	11.6.	18.00	Trio	
NE	12.6.	18.00	Pingls aneb Hot Café Revue	
PO	13.6.	18.00	SMOLÍKOVI	
ÚT	14.6.	18.00	Cesta	
ST	15.6.	19.00	Sugar! (Někdo to rád horké)	
ČT	16.6.	18.00	Sugar! (Někdo to rád horké)	
PÁ	17.6.	19.00	Sugar! (Někdo to rád horké)	
ČT	23.6.	19.00	NE/NORMÁLNÍ	AB2
ST	29.6.	19.00	Bella Figura	AB3

ST	1.6.	19.00	My Fair Lady (ze Zeliáku)	
ČT	2.6.	18.00	My Fair Lady (ze Zeliáku)	
NE	5.6.	14.00	Sněhurka a já	
NE	5.6.	18.00	Sněhurka a já	
PO	6.6.	18.00	Sněhurka a já	
ÚT	7.6.	18.00	Sněhurka a já	
PÁ	10.6.	15.30	Grand Hotel	
SO	11.6.	20.00	Lazarus	
PO	13.6.	20.00	Něco shnilého! (Something Rotten!)	
ÚT	14.6.	20.00	Zem památá	
NE	19.6.	18.00	Pretty Woman	
PO	20.6.	19.00	Pretty Woman	R2021/X2021
ÚT	21.6.	19.00	Pretty Woman	Z2021/T2021
PÁ	24.6.	19.00	My Fair Lady (ze Zeliáku)	
NE	26.6.	18.00	My Fair Lady (ze Zeliáku)	

PÁ	9.9.	14.00	Mary Page Marlowová	
PÁ	9.9.	19.00	Mary Page Marlowová	C5
ST	10.9.	19.00	Mary Page Marlowová	P
NE	11.9.	19.00	Mary Page Marlowová	D
PO	12.9.	19.00	Osmýčky	A2021
ÚT	13.9.	18.00	Osmýčky	
ST	14.9.	19.00	Žebrácká opera	M2021
ČT	15.9.	19.00	Žebrácká opera	V2021
PÁ	16.9.	19.00	Splašené nůžky	
SO	17.9.	19.00	Splašené nůžky	
NE	18.9.	19.00	První rande	
PO	19.9.	19.00	První rande	
ÚT	20.9.	19.00	Mary Page Marlowová	A2
ST	21.9.	19.00	Mary Page Marlowová	A3
ČT	22.9.	19.00	Mary Page Marlowová	C4
PÁ	23.9.	19.00	Mary Page Marlowová	E5
NE	25.9.	19.00	Mary Page Marlowová	E7
PO	26.9.	18.00	Mary Page Marlowová	SP
ÚT	27.9.	19.00	Mary Page Marlowová	AB2
ST	28.9.	19.00	Mary Page Marlowová	AB3
PÁ	30.9.	19.00	Bella Figura	

ÚT	6.9.	19.00	Lakomec, za 7.2.2022	Z2021/T2021
ST	7.9.	19.00	Lakomec, za 8.2.2022	R2021/X2021
PO	12.9.	19.00	Grand Hotel	
ÚT	13.9.	18.00	Grand Hotel	PPP/P18
ST	14.9.	18.00	Grand Hotel	PP1/PP2
PÁ	16.9.	19.00	Mamma Mia!	
SO	17.9.	19.00	Mamma Mia!	
NE	18.9.	14.00	Mamma Mia!	
NE	18.9.	18.00	Mamma Mia!	
ČT	22.9.	19.00	Devět křížů	A4/AB4
PÁ	23.9.	14.00	Devět křížů	
PÁ	23.9.	19.00	Devět křížů	A5/AB5
SO	24.9.	19.00	Devět křížů	P
NE	25.9.	19.00	Devět křížů	
PO	26.9.	19.00	Devět křížů	A1/AB1
ÚT	27.9.	19.00	Devět křížů	C2/E2
ST	28.9.	18.00	Devět křížů	
ČT	29.9.	18.00	Devět křížů	
PÁ	30.9.	19.00	Devět křížů	

BISKUPSKÝ DVŮR

ST	1.6.	20.30	Eliška/Rejčka	
ČT	2.6.	20.30	Eliška/Rejčka	
PÁ	3.6.	20.30	Eliška/Rejčka	
NE	5.6.	20.30	Světáci	
PO	6.6.	20.30	Světáci	
ÚT	7.6.	20.30	Světáci	
ST	8.6.	20.30	Světáci	
ČT	9.6.	20.30	Světáci	
SO	11.6.	20.30	Světáci	
PO	13.6.	20.30	Světáci	
ÚT	14.6.	20.30	Světáci	
ČT	16.6.	20.30	O statečném kováři	

PÁ	17.6.	20.30	O statečném kováři	
SO	18.6.	20.30	O statečném kováři	
PO	20.6.	20.30	Napoleon aneb Alchymie štěstí	
ÚT	21.6.	20.30	Napoleon aneb Alchymie štěstí	
ST	22.6.	20.30	Napoleon aneb Alchymie štěstí	
PÁ	24.6.	20.30	Eliška/Rejčka	
SO	25.6.	20.30	Eliška/Rejčka	
NE	26.6.	20.30	Eliška/Rejčka	
PO	27.6.	20.30	Eliška/Rejčka	
ST	29.6.	20.30	Lakomec	
ČT	30.6.	20.30	Lakomec	

Mary Page Marlowová

Devět křížů

Festival Dokořán 2022

Veřejná generálka Premiéra

Robin Schenk, Petr Štěpán, Miroslav Ondra:

DEVĚT KŘÍŽŮ historický muzikál

„Možná zášti příčinou, zhasla jiskra lásky dvou, a teď musí napořád tam v hlíně Vysočiny spát.“ Hned první slova písně i její melodie, jež se vám dostanou pod kůži, předznamenávají jistý nevyhnutelný konec nového autorského díla. Muzikálová verze však z mrazivé moravské legendy vyzdvihuje především téma velké lásky a ukazuje, že nic není pouze černé a bílé.

Režie: Petr Gazdík

Hrají: L. Matouš nebo O. Studénka, K. Daňhelová nebo S. Janotová, R. Gajdoš nebo M. Němec, J. Mach nebo P. Štěpán, A. Antalová nebo L. Bartolšicová a další.

Václav Havel:

ŽEBRÁČKÁ OPERA komedie

Stále aktuální hra z londýnského podsvětí, v níž pravda nevíteží, protože každý má tu svou, a i ta platí jen, když se hodí, nabízí výmluvné přesahy k dnešku. Téma je umocněno i jazykem, jenž je v rozporu se všemi gaunery, prostitutkami a zloději, kteří s neúprosnou logikou obratně vysvětlují své podlé činy, což vyvolává úsměv na rtech i mrazení v zádech.

Režie: Hana Burešová

Hrají: P. Štěpán, J. Mazák, M. Sedláčková, V. Skála, E. Skálová, A. Antalová, A. Slanina, R. Coufalová, A. Novotný, I. Ondříček a další.

Luther Davis, Robert Wright, George Forrest, Maury Yeston, Vicki Baumová:

GRAND HOTEL elegantně excentrický muzikál

Vstupte s námi do světa hotelu, v jehož dokonalých přepychových zdech o to výrazněji vyplovávají na povrch zdaleka už ne tak dokonalé životy jeho hostů a zaměstnanců. Právě prostřednictvím daného kontrastu zachycuje luxusní berlínský Grand Hotel a jeho obyvatele tento poutavý muzikál, který kromě silných dějových zvratů nabízí i energickou swingovou hudbu.

Režie: Stanislav Slovák

Hrají: L. Janota nebo L. Vlček, K. Daňhelová nebo M. Matějová, K. Pekar nebo A. Slanina, L. Bergerová nebo M. Sedláčková, R. Novotný nebo O. Smysl a další.

Paul Pörtner:

SPLAŠENÉ NŮŽKY detektivní komedie o několika koncích

Pojďte k nám vypátrat vraha a vyřešit tím zločin, který se odehrál v jednom brněnském kadeřnictví! Užijete si tak bravurní improvizaci herců, jimž skutečně nezbyvá nic jiného, než v reálném čase tady a teď přímo reagovat právě na vaše zapeklité otázky, které se nedají předem odhadnout. Hlavními aktéry tedy budete tentokrát vy sami, což jinde nezažijete!

Režie: Mikoláš Tyc

Hrají: R. Coufalová, I. Ondříček, M. Sedláčková, R. Gajdoš, M. Isteník a V. Blahuta.

MdB Klub

MdB KLUB

TALK SHOW Z VAŠEHO DIVADLA

Speciál pod vínem

Také letos se na závěr sezóny uskuteční speciální díl naší talk show. **V sobotu 25. června od 18.00** moderátoři Barbora Goldmannová, Jana Musilová a Jonáš Florián přivítají své kolegy z divadla, aby si společně popovídali o tom, co se odehrálo v této sezóně, a také pozvali na nové tituly sezóny příští. Můžete se těšit na písničky z muzikálů *My Fair Lady (ze Zelníáku)*, *Grand Hotel* a *Devět křížů*, ale i na ukázkou z chystaného muzikálu *Medikus*. Pozveme vás také na premiéru dramatu *Mary Page Marlowová* a komedie *Mezi nebem a zemí* a ještě probereme obnovenou premiéru *Cyrana z Bergeracu*. Chcete-li být součástí natáčení, nezapomeňte si včas zajistit svou vstupenku. **Těšíme se na vás!**

Světová premiéra 28. května na Biskupském dvoře

FORD SERVICE

Klára Latzková Igor Ondříček

ELIŠKA/REJČKA

obrazy ze života dvou českých královen

VÁŠ FORD
ZŮSTANE FORDEM
...A POD TO SE PODEPÍŠU!

TRANSIT CENTRUM

CARent

Bělohorská 46, Brno | www.carent.cz

Honza Žanek Hlaváček

Hantec je životní filosofie a stav duše

King hantecu, špilar na klofnu a klapky, kalósek, co dělá imrvére lohec a béká hantecový vály. Tak sám sebe charakterizuje Honza Žanek Hlaváček, kterého specifická brněnská mluva neboli hantec okouzila už coby malého kluka. Od té doby se hantecu věnuje takřka na profesionální úrovni a neustále se v něm zdokonaluje. S partou podobných nadšenců hledá nová slova a snaží se tento brněnský slang udržet při životě a zpopularizovat i mezi mladými. Ač vystudoval lékařskou elektroniku, už více než tři desetiletí aktivně vystupuje coby bavič a hudebník. Zanedlouho mu navíc vyjde v hantecu už jedenáctá povídková knížka nazvaná *To nechceš!*. „Hantec je nadstavba myšlení, dovede zlehčit každou situaci,“ říká středoškolský učitel, který loni oslavil šedesátiny.

Kdy přesně začal váš zájem o hantec?

V prostředí hantecu jsem prakticky vyrůstal, přestože moji rodiče pocházejí z Čech. Poprvé jsem hantec zaregistroval ve svých dvanácti letech, když jsem uviděl na stroji napsanou povídku Franty Kocourka *Jak skalil Žanek Husůj v pakostnici čtrnáct kilo patnáct*. Byl to tam hodně koncentrovaný hantec, což není běžné. Většinou se ho používá spíš sporadicky, jen jednotlivá slova nebo spojení.

Jak se hantec vlastně v Brně zrodil?

Zhruba na přelomu dvacátého století v Brně žilo asi šedesát procent Němců a brněnská mluva využívala německého základu s českým skloňováním. To byly všechny ty švigrmutry (tchyně) a podobně. Bylo to údajně i proto, aby si Češi s Němci rozuměli. Na začátku století pak vznikla takzvaná brněnská plotna, tedy mluva tehdejší spodiny. Například zloději a prostitutky tak mluvili proto, aby jim nebylo rozumět a aby se mezi sebou identifikovali.

Jak to pokračovalo?

Další vlna hantecu přišla po druhé světové válce. To byli takzvaní štatlaři, kterým se nechtělo pracovat. V sedmdesátých letech se potom hantecu chytily Franta Kocourek a ostatní kumštýři, takzvaná brněnská bohéma. To byli někdy i vysokoškolsky vzdělaní lidé – malíři, sochaři, spisovatelé, básníci, herci, intelektuálové... Ti sice vyšli z plotny, ale začali si s jazykem hrát. Oprostili ho od němčiny, obohatili o novou nadstavbu a objevovali jeho novou krásu. Typickým příkladem je třeba spojení lehnout do betle čili do postele. A oni nově vymysleli: Už povalím do regála. V osmdes-

sátých letech potom začal hantec zase upadat a znovu se vrátil v devadesátých letech. **Coby poradce jste nejnověji pomáhal hercům Městského divadla Brno při obnoveném nastudování muzikálu *My Fair Lady* (ze *Zelňáku*). Co říkáte na toto ožívování hantecu na jevišti?**

Převedení *My Fair Lady* do hantecu jsem vítal od začátku s nadšením, protože Stanislav Moša tohle vymyslel geniálně. Viděl jsem tento muzikál od jeho premiéry až dodneška snad desetkrát, v různých obsazeních a na různých scénách – i třeba venku na Biskupském dvoře. Tím se v mém osobním divadelním žebříčku zařadil hned za *Dívčí válku* od Františka Ringo Čecha, kterou jsem viděl suverénně nejvíckrát.

Jaká byla vaše úloha coby poradce při novém nastudování?

Několikrát jsem se s herci sešel v Divadelním klubu – především se všemi třemi Lízami a také s Alanem Novotným coby popelářem Ďulínkem. Společně jsme procházeli celý text a snažili se pro každé slovo najít v hantecu to nejužitečnější pojmenování, které by jim potom šlo na jevišti nejlépe z pusy.

Vzpomenete si na nějaký příklad?

Třeba jsme společně pátrali, jestli se mohl v roce 1912, do kterého je příběh zasazený, použít pro policajty výraz švestky. Došli jsme k tomu, že nemohl, protože tehdy nenosili modré uniformy. Tak tam nakonec zaznívá věta: Aby mě nesbalili mlíkaři. A já, protože jsem trochu i encyklopedický magor, jsem si to celé doma ověřoval a vyhledával. Veřejná bezpečnost totiž po válce měla modrá auta a na nich bílý pruh orá-

Premiéra 14. května na Hudební scéně

Alan Jay Lerner Frederick Loewe

MY FAIR LADY

hudební komedie

(ZE ZELŇÁKU)

movaný červenou linkou, vzhledově velice podobný Tatrám mlékáren. Jedná se o stejné vozy jako třeba sanitka ve filmu *Sestřičky*, tedy Škoda 1201. Až později přišly Volhy 21...

Jak vidíte budoucnost hantecu?

Snad optimisticky. Ale je otázka, jestli se o hantec zasadí mladí Brňané a uvědomí si jeho jedinečnost, slovní košatost a humor. Podobný slang nikde jinde v naší republice není. A právě proto, že se o hantec bojím, snažím se ho co nejvíc šířit. Vždycky říkám, že hantec je jeden ze symbolů Brna spolu se Zbrojovkou a Kometou. Tak si ho musíme hýčkat!

Celý rozhovor naleznete v programové brožuře k inscenaci My Fair Lady (ze Zelňáku)

Text: Lenka Kolegarová

Tereza Lásková

Od kolegů cítím velkou podporu

Rodačka z Hranic na Moravě, zástupkyně koncertního mistra orchestru MdB s krásným jménem Tereza Lásková pochází z hudební rodiny. Po absolutoriu Konzervatoře Brno dokončuje studia na Hudební fakultě JAMU a už má za sebou mnoho hráčských zkušeností. Jestli ji víc baví hraní ve velkých orchestrech nebo v komorních tělesech, jaké je tzv. buskování s houslemi na ulici a kde všude ji můžeme vidět a slyšet, jsme si povídali v příjemném prostředí nově otevřené kavárny D-café na Lidické ulici.

Terezo, kdybyste měla nalákat mladé lidi, aby začali hrát na housle, co byste řekla?

Asi bych jim nejdřív doporučila někoho, koho by si poslechli (například nějakého slavného houslistu/ku), a kdyby se jim líbil, tak by si třeba řekli „to bych si chtěl zahrát jako on“. Je super mít vzor.

Vy jste taky tak začínala? Že jste měla vzor a díky tomu se rozhodla pro housle?

Vůbec ne. Moje maminka je zpěvačka, klavíristka a sbormistryně a měla takové přání si z nás doma udělat takovou menší kapelu, proto jsem začala hrát na housle. A nelituji toho.

To byste asi nebyla tam, kde teď jste. Kdy pak přišlo rozhodnutí nastoupit na vyšší stupeň hudebního vzdělávání?

Já jsem hrála od nějakých pěti let, potom jsem začala jezdit i na soutěže a zabývala jsem se tím intenzivně. Vlastně se to dělo automaticky, jelikož mamka se mnou cvičila a dohlížela na mě. Ale tak ve třinácti letech na víceletém gymnáziu puberta patrně sehrála svoji roli a já jsem si řekla, že chci být úplně normální dítě. Že chci chodit ven, a ne hodiny cvičit, že to prostě nechci dělat.

Takže jste ve třinácti letech úplně odložila housle, jak píše Seifert, „do sukna zeleného“?

To zase úplně neodložila. Jen jsem to udržovala na provozní únosné úrovni. Doma by mi úplně neprošlo, kdybych pověsila housle na hřebík a už nic.

Naštěstí vás ale tahle krize přešla...

Ano, pak jsem zjistila, že tohle pro mě není cesta. Že do kolektivu vlastně moc nezapadám, že jsem docela „blázen“. A po téhle odmítce jsem se svobodně rozhodla, že opravdu chci hrát na housle. Tehdy jsem poznala violoncellistu Břetislava Vybírala, shodou okolností dnes mého kolegu z orchestru MdB,

se kterým jsme vytvořili soubor – klavírní trio. Jeli jsme na soutěž a dopadlo to dobře. A pak jsem se začala připravovat na přijímací zkoušky na konzervatoř. Důležité je, že moje rozhodnutí přišlo až v pozdějším věku, takže toho vůbec nelituji!

Co nějaké vaše hudební projekty na konzervatoři a později na JAMU?

Musím říct, že když jsem šla do Brna na konzervatoř, tak jsem poprvé slyšela hrát Moravský komorní orchestr a strašně mě to nadchlo. Byla jsem v prvním ročníku a říkala jsem si, to je krásné, tam bych někdy strašně ráda hrála. A za rok se to opravdu stalo. Měla jsem hroznou radost, to už jsem byla zcela polapena tady tím hudebním životem, na konzervatoři jsem se našla. Hrála jsem s Moravským komorním orchestrem, a to ve mně vzbudilo lásku ke komorní hře. Komorní hra mi vlastně vyhovuje i dnes. Dělá mi dobře hrát v menších uskupeních, kde se člověk může více realizovat. Na JAMU jsem také účinkovala v klavírním triu, což byla taky skvělá spolupráce. Myslim, že v komorním tělese se člověk dobře rozvine hudebně.

A člověk se tam vůbec za nic neschová, že? Přesně tak, tam se člověk neschová, a když najde partnera, který je mu muzikantsky blízký, tak to je úplně jackpot, protože to je opravdu náročné najít někoho, kdo je zároveň muzikant a zároveň vám sedí povahově. Musí to zapadnout.

Rozhlížíte se i mimo oblast klasické hudby?

Samozřejmě. Už na konzervatoři jsem zjistila, že mě strašně baví hrát i populární muziku. Tehdy jsme začali hrát s třemi spolužáky, jeden z nich je shodou okolností Dennis Schneiderka, koncertní mistr orchestru Janáčkovy opery, a ti mě k tomu přitáhli.

Někomu se to může zdát směšné, ale začali jsme hrát na ulici a byla to skvělá zkušenost.

Buskujete?

Ano, dvoje housle, hrajeme populární písničky i klasiku. Začali jsme ve třech houslích, natočili jsme několik písniček i videoklip, ale poté, co se nám houslistka odstěhovala z Brna, jsme zůstali jenom dva, ovšem zjistili jsme, že i ve dvou můžeme udělat spoustu hezké muziky. Je skvělé, když v létě vyjedeme někam na ulici.

A byli jste někde kousek dál?

Ano, byli jsme třeba pět dní v Grazu a bylo to skvělé. Byla to velká zkušenost a taky velká zábava. Doufám, že se mi poštěstí brzy znovu někam vyjet.

Měli jste nějaké negativní zkušenosti?

Musím říct, že ne. Ohlasy lidí byly velmi vřelé a milé, že jsem chvilku přemýšlela, jestli by nebylo úplně nejlepší hrát jenom na ulici. *(smích)*

Co vás na buskování nejvíc baví?

Baví mě ta svoboda! Člověk má ze začátku jakýsi ostych, bojí se reakcí, je běžně známé, že „klasický houslista přece nehraje na ulici!“ Což je úplná hloupost. Pokud si člověk věří a ví, že něco umí a chce to lidem předat, tak je to podle mě ten nejlepší způsob. Reakce jsou pak bezprostřední. Když si vás někdo chce poslechnout, tak se zastaví, když nechce, jde dál.

Dá se na tom i něco vydělat? Nahází vám posluchači něco do klobouku?

Dá se na tom pěkně vydělat. Kolikrát si vyděláte to, co si nevyděláte za týden na Hudebce. *(smích)*

A co vaše uskupení *Señoritas*?

Ano, to je smyčcové kvarteto, které jsme nedávno založily s kolegyní z divadla Katkou Sedlářovou. Vydaly jsme klip, se kterým nám zvukově pomáhal Lukáš Janota. Vlastně se rozjíždíme a baví nás hrát klasiku i populár.

To, že jste v angažmá v Městském divadle Brno, tedy musí vyhovovat tomu vašemu spojení klasické a populární hudby, je to tak?

Přesně tak. I přesto, že klasiku miluju, tak Městské divadlo Brno je pro mě senzační

kombinace toho všeho, a hlavně to splňuje všechny věci, které mám ráda. Je tu menší orchestr, kde je větší možnost realizace, protože děláme komorní inscenace, kde třeba hraju sama nebo nás hraje jen malinko. A musím říct, že je tady úplně fantastický kolektiv.

Je to pro vás důležité? Dobrý pracovní kolektiv?

Je to pro mě extrémně důležité! Možná dokonce ještě důležitější než cokoli ostatního. Protože já chci chodit do práce s úsměvem a ráda a tady to tak je.

Chodila jste do divadla i před svým nástupem do angažmá v MdB?

Já mám moc ráda divadlo. Když jsem byla ještě jako studentka konzervatoře na představení *Bílts* v Městském divadle Brno, tak jsem si řekla: „Jo, tak tady bych chtěla fakt někdy pracovat.“

Máte třeba nějaké své oblíbené inscenace, které hrajete ráda nebo které se vám líbily jako divákovi?

Moje největší srdcovka je asi *Jane Eyrová*. Možná taky proto, že v tomto představení jsem měla poprvé možnost zahrát si sólový part, protože oba koncertní mistři byli zrovna nemocní. Takže jsem trochu měla možnost se ukázat. Navíc ta hudba je prostě krásná, jakoby šitá mně na míru. Bouřlivá, vášnivá...

Cítíte v orchestru napětí a konkurenční prostředí mezi vámi smyčci?

Necítím. Cítím naopak velkou podporu ze strany kolegů, ať už jsou to naši skvělí koncertní mistři Zdeněk Svozil a Maruška Hujerová. Jsou extrémně vstřícní a nápomocní. A třeba starší kolegové jsou zase velmi přejícní lidé, kteří nemají potřebu se do vás nějak navážet nebo vám dokazovat, že oni jsou lepší. Moc mě nenadchlo hraní ve filharmonii. Myslím si, že tam je moc umělců a moc názorů. V tomhle jsem neviděla smysl, naopak v učení vidím smysl velký.

Vy také učíte?

Teď ne, musela jsem to pustit. Jsem v divadle na plný úvazek a k tomu dokončuji magisterské studium na JAMU, teď mě čekají státnice, takže už to učení nestíhám. Ale učila jsem

u nás v Hranicích na Moravě a je pravda, že bych se k tomu někdy moc ráda vrátila. Je to velmi inspirativní práce, protože děti jsou upřímné a bezprostřední. A může to být i velmi příjemné. Je krásné, když se vám podaří žáka nadchnout, namotivovat a předat mu něco, co by třeba jinde nedostal, je to velmi individuální věc a moc záleží na vás, co tomu dítěti předáte.

Máte čas taky na nějaké koníčky?

Jako malá jsem souběžně s houslemi tancovala, chodila jsem do baletu a zpívala ve sboru. Pravda, s příchodem do Brna šlo tohle stranou, což mě mrzí. Takže bych se k tomu někdy po škole chtěla vrátit v jakékoliv formě. A co se týče koníčků, tak strašně ráda chodím do sauny v jakoukoliv roční dobu, protože mám strašně ráda teplo, hroz-

ně ráda skládám puzzle a taky jsem kavárenský povaleč.

Terezo, prozradte mi, jak plánujete prázdniny?

Dřív jsem trávila léto tím, že jsem jezdila na houslové kurzy, člověk tak nevyhne ze cviku, pozná nové lidi a hodně se toho naučí. To jsem dělala doted každý rok. Ale teď, když končím JAMU a cítím se taková hodně předimenzovaná, tak bych si po těch jedenácti letech studií dala trochu relax. Doufám, že pojedu někam na dovolenou a taky doufám, že bych mohla někam vyjet zahrát si na ulici, protože to je pro mě taky skvělý odpočinek.

Děkuji moc za rozhovor a třeba na viděnou na ulici.

Text: Miroslav Ondra

MdB pod lupou celostátní kritiky

Vít Závodský

Stejně jako předloni rovněž loňského jara bohužel zasáhla koronavirová pandemie do všech oblastí našeho života. Výjimkou přirozeně nebyla kulturní sféra, a tedy ani divadlo. I přesto jsme se, obtížné krizové situací navzdory, dočkali pro rok 2021 rozličných obvyklých bilancí. Podobně jako v minulých letech připomeňme si tedy v sumarizující stručnosti, jak si pod zorným úhlem alespoň dvou celostátních anket v těchto širších souvislostech a při hodně omezeném čase, kdy se vůbec smělo regulérně hrát, vedlo Městské divadlo Brno.

Jak rekapituluje dramaturgem Janem Šotkovským redigovaná Ročenka MdB 2020–2021, více nežli sedm měsíců (od 12. října 2020 do 23. května 2021) nemohl soubor předstupovat před své publikum se staršími ani nově připravenými inscenacemi. Nicméně intenzivně zkoušel a v souladu s dramaturgickým plánem v uzavřených interních premiérách uvedl několik titulů (*Bella Figura*, *Pretty Woman*, *Světáci*, *Hrabal a muž u okna*, *První rande*, *Jane Eyrová*), které pak postupně prezentoval na všech svých scénách včetně plenérového Biskupského dvora. Především na sociálních sítích realizoval celou řadu dalších aktivit. V režii Petra Gazdíka bylo za dramaturgické součinnosti Kláry Latzkové natočeno a s dobrým diváckým ohlasem odvysíláno třicet zhruba sedmdesátiminutových dílů talk show *MdB Klub*, moderovaných herci Janou Musilovou, Barborou Goldmannovou a Jonášem Floriánem. Na popud ředitele Stanislava Moši byl připraven a na YouTube kanálu MdB vysílán sedmidílný internetový projekt nazvaný – analogicky k populárnímu televiznímu soupeření nejlepších amatérských kuchařů o titul MasterChef – *Akr-*

Šéf MdB; scénáře z pera triumvirátu Luboš Goby – Michal Isteník – Aleš Slanina ujal se v dramaturgii Miroslava Ondry a při účasti čtrnácti soutěžících režisér Stanislav Slovák. Aktuální i historické projekty divadla přiblížilo sedmáct rozhlasových podcastů, v únoru 2021 stanice ČT art odvysílala živý přenos Mošovy inscenace *Skleněný pokoj* atd. Po celou dobu koronavirové uzávěry divadel psal ředitel MdB v týdenních intervalech svému souboru dopisy, v nichž jej informoval o aktuálním vývoji situace a nabízel impulzy k přemýšlení.

Vraťme se však k oběma uvedeným celorepublikovým anketám, bilancujícím tuto nedobrovolně omezenou „sklizeň“ nikoli v rámci sezóny, nýbrž kalendářního roku. Nejpohotovější bývá hned lednové, již jubilejní 30. hodnocení čtrnáctideníku Divadelní noviny (DN), soustavně otiskujícího (a to ex post i v době, kdy byly všechny naše scény mimo provoz) rovněž žánrově seskupovaný „hvězdičkový“ Kritický žebříček premiér ze všech profesionálních divadel ČR. Posuzování se týkalo období od prosince 2020 do konce listopadu 2021. Dle 1. čísla DN (v rubrice Má divadelní bible tu čteme vyznání Stanislava Moši) sem přispěl vysoký počet 102 respondentů (vzhledem k výjimečné situaci někteří oslovení na výzvu raději nereagovali nebo konstatovali, že dostatečné kvantum premiér neabsolvovali), hlavně recenzenti, publicisté, redaktori, divadelní vědci a pedagogové, avšak i praktičtí umělci rozličných profesí (včetně ředitelů a šéfů, manažerů, dramaturgů, režisérů, choreografů, herců, libretistů, producentů apod.), ale třeba též psycholog, psychoterapeut nebo „teatropunker“. Případný možný „střet zájmů“ (tedy nominaci vlastního projektu) redakce tolerovala. Drtivou převahou jsou oslovení jako vždy z Prahy, čímž bývá a priori vymezen jejich divácký záběr, ale dvanáct je i z Brna. Měli k dispozici pouze jediný tip, mohli jej ovšem doprovodit stručnou zdůvodňující charakteristikou. Pochopitelně nešlo o žádnou soutěž s přesnými pravidly, nýbrž argumenty podložený názor nesourodé množiny zkušených „lidí od

divadla“. Kritériem pro ocenění „Inscenace roku“ pak bývá její široce pojímaný český původ.

Jednačtyřicet hlasů získaly inscenace činoherní, dvacet osm operní a jedenáct tzv. alternativní. Většina tipů (46) směřovala na více jevišť hlavního města, další (32) tentokrát výrazně do Brna, šest do Ostravy a zbylé rozptýleně do dalších měst. Pokud se týká režisérů, dvacet šest hlasů sklídl David Radok (zásluhou suverénně vítězná „šestadvacetihlasová“ inscenace opery Benjamina Brittena *Peter Grimes* v opeře Národního divadla Brno, které tím pádem zaznamenalo přesvědčivý primát i jako instituce), po pěti Miroslav Bambušek a Tomáš Dianiška, po čtyřech Jan Nebeský a Jan Frič.

Díky jednomu titulu se dostalo pozornosti i MdB, takže si dovolíme toto pochvalné hodnocení kritika ocitovat v úplnosti. „Z nevelké množiny zhlédnutých brněnských představení v covidovém roce nejvíc cením hry německého autora Bernharda Setzweina *Hrabal a muž u okna* v činohře Městského divadla Brno. Komorní hra, současně černá komedie je psychologicky výbornou drobnokresbou, až groteskním portrétem jedince oddané plnicí svěřený úkol za opory vlastního přesvědčení, toho, v co věří, co považuje za správné. Léta připravuje zápisy z pozorování sledované osoby, již je známý spisovatel. Náhle se však ocitá ve zvláštním vakuu, vystaven nejistotě, již nerozumí. Ztratil spojení, zmizel i sledovaný, o jeho zprávy se nikdo nezajímá. Ústřední roli výborně ztvárnil Jan Mazák, skvělymi partnery jsou Radka Coufalová coby „aktivistka s projektem“ a spisovatel Hrabal – Viktor Skála. Totalita je živnou půdou přesvědčení o pozici na „správné straně barikády“, oddanosti svěřenému úkolu. Zaslíbenost se však nevyhýbá žádné době. Lidé zůstávají stejní, doby se liší v tom, jakou příležitost ke zlu v lidském já umožňují.“

V odborných kruzích vydobyly si během let prestižní postavení nejreprezentativnější 30. Ceny divadelní kritiky (CDK), do roku 2014 známé jakožto velmi respektované Ceny Alfréda Radoka, ze „soutěžních“

divadelních vavříků udělovaných v ČR nejstarší (během jejich trvání se vystřídal devatenáct resortních ministrů!). Celou logisticky náročnou akci v osvědčeném „radokovském“ modelu organizuje nyní revue Svět a divadlo (SAD), která podrobné výsledky opět publikovala ve svém letošním 1. čísle. Předávání cen se koná pokaždé v jiném prostoru. Na rozdíl od loňska, kdy se tak stalo pouze online s oznámením na Facebooku SAD a na jeho YouTube kanálu, proběhlo letos za přítomnosti ministra kultury Martina Baxy 13. března 2022 v pražském Švandově divadle.

Neanonymní ankety SAD se tentokrát zúčastnil vcelku stabilní počet 73 systematicky působících kritiků (včetně několika málo jihomoravských), stejně jako v případě průzkumu DN obligátně limitovaných faktem, že mnozí oslovení sledují převážně jen představení hlavního města. Navíc se bohužel opět neuskutečnily ani některé tradiční (leckdy i mezinárodní) festivaly pořádané v krajských centrech, což např. v případě populárního Ost-ra-varu zjevně ublížilo uznávanému severomoravskému divadelnictví. Na rozdíl kupř. od výročních Cen Thálie, vyhlašovaných Hereckou asociací, a tudíž důsledně zaměřovaných na výkonné umělce, zahrnují CDK rozsáhlou škálu veškerých jevištních aktivit, ve speciálním oddíle dokonce i těch zahraničních. Při tipování do osmi přesně vymezených kategorií (v předchozím ročníku k nim pro streamované premiéry výjimečně přibýlo ještě Divadlo z karantény) mohl každý respondent udělit až tři rovnocenné hlasy (s případným doprovodným zdůvodněním) a k resumé se pak bez jakýchkoli kuloárových jednání došlo jejich prostým součtem. Protože větší diváků či čtenářů Dokořanu patrně nemá možnost SAD pravidelně sledovat, zalistujme tímto poměrně obsáhlým, odborně kompetentním zhodnocením zde. Alespoň enumerativně tak zjistíme, jak je v širším kontextu reflektován přínos brněnských ansámbľů, přirozeně pak především MdB, které je jednou i vícekrát zastoupeno v téměř všech oblastech.

V hlavní kategorii „Nejlepší inscenace roku 2021“ zvítězila inscenace dramatu Maxima Gorkého *Vassa Železnovová* z činohry pražského ND (režie Jan Frič) s pouze jednohlasovým náskokem před zmíněným brněnským nastudováním Brittenova *Petera Grimese* v operě NdB (režiroval je David Radok – mimochodem syn umělce, jehož jméno CDK donedávna nesly). Po jednom hlase získaly hned tři tituly MdB. Svorně zabodovaly dvě české premiéry amerických muzikálů na Hudební scéně: *Jane Eyrová* od hudebníka Paula Gordona a libretisty Johna Cairda v režii Petra Gazdika za součinnosti dirigenta Caspara Richtera a nejprve z hollywoodského filmu známá *Pretty Woman* scenáristického a skladatelského týmu Garry Marshall – Jonathan Frederick Lawton – Bryan Adams – Jim Vallance, nastudovaná Stanislavem Mošou s dirigentem Danem Kalouskem. K nim se připojilo rovněž první české uvedení desáté hry populární Francouzky Yasminy Rezy *Bella Figura*, jíž se režijně ujal Mikoláš Tyc.

Mezi křecemi žen se objevila Hana Holíšová jako jedna z alternantek půvabné, empaticky šarmantní losangeleské prostitutky Vivian v muzikálu *Pretty Woman*.

V kategorii „Mužský herecký výkon roku 2021“ se díky dvěma hlasům na 14.–26. místě objevil už anketou DN vyzdvihovaný Jan Mazák v postavě fizla Dudka, pověřeného sledováním spisovatelovy chaty v Kersku, z Mošova pojetí Setzweinovy hry *Hrabal a muž u okna*. Jednoho kritika zaujal výkon Petra Gazdika v roli zprvu tvrdého byznysmena Edwarda Lewise z *Pretty Woman*.

V kolonce „Divadlo roku 2021“, kde zvítězil pražský ansámbl JEDL, připadly MdB na 5.–15. místě hlasy tři.

V oddíle „Poprvé uvedená česká hra roku 2021“, v němž stejně jako po předchozí tři roky přesvědčivě zabodoval dramatik Tomáš Dianiška (tentokrát dokonce trojicí čerstvých textů), vzbudila pozornost novinka *Napoleon aneb Alchymie štěstí* od osvědčeného tvůrčího týmu Karel Cón – Stanislav Slovák – Jan Šotkovský – Petr Štěpán, která opět udržela dějovou vazbu

na Brno, zkombinovala historická fakta i osobnosti (Bonaparte, Winston Churchill) s fabulačně odvážnou fikcí a byla v režii Stanislava Slováka uvedena pod širým nebem na Biskupském dvoře. O hlas více pak získala předloha Jana Šotkovského *Čarodky aneb Žena bez espritu a muž s fluidem hledají společnou chemii*, kterou na scéně CO.LABS Brno prezentoval režisér Mikoláš Tyc.

V rubrice „Scénografie roku 2021“ narazíme na výtvarníky MdB rovnou čtyřikrát. Kvůli dvěma hlasům na 14.–32. místě najdeme jméno Jaroslava Milfajta, zaměřujícího se na prostor Činoherní scény, nejprve coby tvůrce realistického interiéru zpuštělé boudy pro Mazákova donašeče Dudka z Mošova provedení Setzweinovy černé komedie *Hrabal a muž u okna*. Tentýž výtvarník ještě obdržel dvakrát po jednom hlase, a to za „lešenářské“ scénické řešení zdejší adaptace původně filmové „nesmrtelné české komedie s písničkami“ *Světáci*, režírované Stanislavem Slovákem, a rovněž za kavárenský interiér muzikálové komedie *První rande* americké trojice Alan Zachary – Michael Weiner – Austin Winberg, kterou v evropské premiéře nastudoval Stanislav Moša. Jednoho kritika zaujala šerosvitně ponurá dřevěná patrová konstrukce na točně Hudební scény, kterou pro viktoriánské šlechtické sídlo amerického muzikálu Paula Gordona a Johna Cairda *Jane Eyrová* (režie Petr Gazdík) navrhl Petr Hloušek.

V oddíle „Hudba roku 2021“ ani v různorodé kategorii „Talent roku 2021“ nyní MdB zastoupeno nebylo.

Jak z tohoto možná trochu suchopárného zhuštěného přehledu dvou vybraných odborných anket celostátního rozměru s mnoha jmény, čísly a zkratkami vyplývá, mohly se i ve druhém pandemii postiženém roce scény Městského divadla Brno díky obzíravé dramaturgii, promítnuté do kvalitní úrovně všech jevištních složek, pochlubit nejen trvalou diváckou přízní, ale rovněž oficiálně deklarovanými úspěchy.

Josef Kainar PŘIJĎTE K NÁM, PANE (ODCHOD OBECENSTVA)

**Přijďte k nám, pane, do čistírny,
přijďte s tím flekem začerstva,
obsluha vzorná, ceny mírný,
budete zas jak nevěsta!**

**Pucujem fleky charakteru,
jsme mistry ve svém oboru,
ba, vyžehlíme vám to věru,
u všech národních výborů!**

**Pucujem stíny minulosti,
barvíme hnědé na rudo,
svěťte nám svoje mrzutosti,
vy jeden starý ostudo!**

**Neplačte, pane, nad poškvrnou,
která vám vznikla v novinách,
když se na vás jak sršní hrnou,
ti, co z vás dříve měli strach!**

**Úlohou naší je zde hráti,
to, co hrá ve footballu back,
přijďte se na nás podívatí,
vyčistíme vám žaludek!**

**Ať udával jste, ať jste kradl,
ať zabavoval klavíry,
vyžehlí vám to všecko mandl.
mandl Divadla satiry.**

Že v díle Josefa Kainara měla báseň a píseň k sobě vždycky blízko, je stará vesta – v době, kdy Kainar píše za války své vrcholné existencialistické básně, živí se zároveň jako kytarista a houslista Doležalova orchestru a píše mimořádné české texty k řadě jazzových standardů. (Brněnský patriot musí připomenout jedinečné album Orchestru Gustava Bromy *Světové evergreeny s texty Josefa Kainara* z roku 1969.) Není jisté náhoda, že Kainar své sbírky či výbory nazýval třeba *Moje blues* nebo *Třináct kytar*. Kainarova vazba k divadlu je známa mnohem méně, v obecné paměti zůstává maximálně jeho populární loutková pohádka *Zlatovláska* nebo orientální komedie *Nebožtík Nasredin*. A přitom nedávný soubor všech Kainarových textů pro divadlo *Ubu se vrací a jiné hry* má přes sedm set stran a minimálně titulní jarryovská variace stojí i (nebo právě?) dnes velmi za pozornost. A k tomu jsou zde všechny inscenace, kterým daly vzniknout Kainarovy básně a písně, z poslední doby třeba *Kabaret Kainar-Kainar* Divadla v Dlouhé nebo *Stříhalí dohola Josefa Kainara* ostravského Divadla loutek. Píseň *Přijďte k nám, pane* se zpívala jako „píseň na odchodnou“ ve veleúspěšném satirickém pásmu *Cirkus Plechový* (Kainar do tohoto kolektivního díla přispěl několika skeči i písněmi), kterým v Praze roku 1946 účtovalo s okupační demoralizací v posledním verši zmiňované Divadlo satiry.

Text: Jan Šotkovský
Kresba: Jaroslav Milfajt

Kdybyste měli vybrat z celého svého života jedenáct scén, které by ho dokázaly vystihnout, které by to byly? A dal by se z nich složit příběh, který by dával smysl?

Podobnou otázku si položil zřejmě nejslavnější současný americký dramatik Tracy Letts, autor globálního dramatického hitu *Srpen v zemi indiánů* zfilmovaného s hvězdným obsazením pod názvem *Blízko od sebe*. Jako odpověď napsal pro svůj domovský soubor, chicagské Steppenwolf Theatre, a svou dvorní režisérku Annu Shapiro hru *Mary Page Marlowová*.

Životní příběh titulní hrdinky, obyčejné účetní z Ohia, vypráví Letts v celé jeho šíři. Jedna z těch jedenácti scén zachycuje Mary Page jako půlroční dítě v kolébce, jiná jako takřka sedmdesátiletou umírající ženu. Zároveň se však jednotlivé výstupy odehrávají na přeskáčku, bez obvyklé chronologie – hned vidíme čtyřicetiletou matku pokoušející se domluvit s dospívajícími potomky, hned devatenáctiletou dívku, která si se spolužačkami ze školy pokouší z karet vyvěstit budoucnost. A navíc Mary Page Marlowovou hraje v různých fázích jejího života hned šest hereček.

Právě tímto neobvyklým způsobem vyprávění na přeskáčku ale Letts ukazuje to podstatné: že v různých obdobích svého života jsme různými lidmi. Lidmi, kteří sice nosí stejné jméno, ale nemusí mít navzájem mnoho společného. Mary Page Marlowová, jejíž život komplikují milenecké aféry, rozvody i problematické vztahy s dětmi, je navíc záhadou nejen pro nás, ale i pro sebe.

Napínavý i dojímavý příběh nás tak vybízí, abychom si z jednotlivých střípků poskládali obraz celého života titulní hrdinky, provokuje nás mezerami a nedořešenostmi. A podobně jako Mary, která si před našimi zraky onen život rekapitulo-

je, můžeme přemýšlet, zda mohl proběhnout i jinak. A byla to skutečně Mary Page, která o svém životě rozhodovala?

Působivé drama, které se na naše jeviště dostává jen čtyři roky po broadwayské premiéře, připravuje v překladu **Klára Vajnerové** s naším souborem režisér **Mikoláš Tyc**. Jeho inscenační tým tvoří autor scény i kostýmů **Marek Cpin**, hudební skladatel **Robin Schenk** a choreografka **Adéla Stodolová Laštovková**. Šestici Mary Page ztvární **Markéta Sedláčková**, **Radka Coufalová**, **Lucie Bergerová**, **Barbora Goldmannová**, **Barbora Slaninová** a **Anna Bergerová** v alternaci s **Gabrielou Čtveřáčkovou**. V dalších rolích uvidíte **Evelínu Studénkovou**, **Nikol Wetterovou**, **Igora Ondříčka**, **Kristiana Pekara** a jiné. Premiéra inscenace proběhne na Činoherní scéně MdB **10. a 11. září 2022**.

Text: Jan Šotkovský

Nepřehlédněte

D-café nově otevřeno!

Milí diváci, přijměte pozvání do divadelní kavárny D-café na Lidické ulici 18 hned vedle naší Činoherní scény. V nabídce nechybí výborná italská káva illy, croissanty, dezerty nebo plněné bagetky a další dobroty, a to i v bezlepkové variantě. Otevřeno je každý všední den od 7.30 do 21.00 hodin a o víkendu od 15.00 do 21.00 hodin, což nabízí jedinečnou příležitost, jak si zpříjemnit celý den hned ráno cestou do práce výtečnou snídaní a stejně tak vám drobné občerstvení přijde vhod i v podvečer před začátkem představení či v průběhu večera, protože kavárna je vám k dispozici až do konce přestávky. A taková návštěva se skutečně vyplatí – kromě útulného prostředí a vynikajícího jídla i pití totiž při předložení vaší abonentní kartičky nebo platné vstupenky do našeho divadla právě na daný den získáte slevu 10 % na celý účet. A bez ohledu na divadelní prázdniny zůstane kavárna otevřená i přes celé léto.

Neváhejte a stavte se!

V příštím čísle

- Markéta Sedláčková prozradí, jaké bylo být u *My Fair Lady* (ze *Zelňáku*) pouhým divákem
- V rozhovoru vám představíme nového člena souboru Martina Mihála
- Pozvánka na světovou premiéru muzikálu *Devět křížů*
- Plakát Alžběty Janíčkové
- **Milí čtenáři! Děkujeme vám za přízeň. Těšíme se na setkání v nové sezóně 2022/2023!**

Mediální partneři

RENGL

DOKOŘÁN ČERVEN 2022

Městské divadlo Brno

Ředitel:

Stanislav Moša
Lidická 1863/16, 602 00 Brno

Tel.: +420 533 316 320

+420 533 316 360

www.mdb.cz

Šéfredaktorka:

Klára Latzková

Tisková mluvčí:

Kateřina Vižďová

Grafická úprava:

Jitka Hloušková

Periodikum registrováno
pod číslem MK ČR E 12150

275. číslo

Vydalo MdB

za finanční podpory
Ministerstva kultury ČR

Uzávěrka: 24. 5. 2022

Náklad 5 200 ks

Foto: Nikol Wetterová

a Tino Kratochvíl

Titulní strana:

foto: Nikol Wetterová

Klára Latzková, Igor Ondříček
ELIŠKA/REJČKA

1.-3. a 24.-27. června na Biskupském dvoře

Martin Mihál a Lucie Bergerová

Premiéra 14. května na Hudební scéně

Alan Jay Lerner Frederick Loewe

MY FAIR LADY

hudební komedie

(ZE ZELŇÁKU)

